

O hlekefeditse ka motabo? O etsa jwang?

Kamohelo

- Mahlatsipa a tlheketse ya motabo ha ba tshwanela ho kgutliswa basa fumantshwa thuso
- Leponesa le tshwanela ho bula kgetsi sebakeng seo lehlatsipa le leng ho sona
- Ha kgetsi e sa bulwa, mokgwa ha o fetohle
- Bula kgetsi; kapa thuso e bang mathata a le teng

Ke se teng se tshwanelang ho bolelwa nakong eo o ntseng o eme?

- Ho hlatsa moriana
- Ha o hloleha ho thibela ho ntsa metsi/ho rota

Dintlha tse ding mabapi le thibelo ya tshwaetso

- Meriana e tshwanetse ho fanwa dihoreng tse 72
- Teko ya HIV e tshwanetse ho etswa matsatsi a mararo kapa ka nako e hlophisitsweng ke mosebeletsi wa bophelo bo bottle, bakeng sa phekelo ya matsatsi a 28, jwalo ka ha e ngotswe
- E kaba le ditlamorao tse seng monate; ho nyekelwa le ho hlatsa, mokgathala, matshwao a sefuba
- Meriana ena e fumanwe e se kotsi ha motho a le mmeleng
- Ha e na tiisetso yah ore e ka thibela HIV
- Thobalano e sa bolokehang kapa ho fana ka setho sa mmele nakong ya kgwedi tse 6 hae ya dumellwa
- Tekolo ya HIV kgwedi le kgwedi ho fihlela kgwedeng tse 6

Thlokomelo ya maikutlo

- Thlokomelo ya maikutlo e tla etswa setsibi se rupelletseng

Ha ho sena temalo ha ho behelle ka thoko kgonahalo ya ketsahalo

Sepheo sa hlahlobo ek se fe?

- Ho fumana maemo a bophelo
- Ho hlahloba hore ha hona temalo, ho phekelo le ho nyola dintlha
- Ho fumana bopaki ho tswa ketsahalong ya tlolo ya molao
- Ho nka bopaki mmeleng bo ka sebediswang bakeng sa DNA

Ke eng se tshwanetseng ho bonwa jwalo ka tshohanyetso?

- Mahlatsipa a iponahatsang dihoreng tse 72 tlheketse e etsahetse ba tshwanetse ho bona ka tshohanyetso
- Ba iponahatsang kamora dihora tse 72, kamora tlheketse bat la fuwa letsatsi leo ba tshwanelang ho tla lekolwa ka lona.

O tla botswa dipotso dife?

- Maemo a hao a bophelo le dintlha tsa pele ho ketsahalo ya tlheketse
- Dintlha mabapa le mehato e nkilweng ka mora ketsahalo
- Dipotso di kanna tsa toboketsa bothong ba hao, mme lehlatsipa le nale kgetho ya ho araba kapa ho se arabe, le hore tlhahiso leseding e tla lebisa kae

Ho tla etsahalang nakong ya hlahlobo?

- Hlahlobo a akaretsang ya mmele e tla etswa

O lebelletse eng ho o ntse o eme?

- Mahlatsipa a tlheketse ka motabo, ba bolokwa sebakeng se ikgethileng, ya lekunutu
- Kamano le mohleketse ke ke ya dumellwa

Ke tumello e feng e tlang ho kotjwa?

- Phekolo
- Ditaba tse fetileng/ tsa kgale
- Hlahlobo
- Ho ukuwa ha dintho bakeng sa tekolo
- Ho batlisisa
- Ho nka dinepe
- Ho ngola dintlha tse fumanweng
- Ho lokolla dintlha tse fumanweng

Ke melao e feng e akaretsang mabapi le ho fana ka tumello?

- Tumello ya phekelo e molaong ha feela e utlwisisaha
- Tumello e kanna ya hulelwa morao kapa karolo ya teng, eka hulelwa morao
- Tumello ya phekelo e keke ya fumanwa ka ditshoso kapa tshusumetso

Sepheo sa hlahlobo ek se fe?

- Ho fumana maemo a bophelo
- Ho hlahloba hore ha hona temalo, ho phekelo le ho nyola dintlha
- Ho fumana bopaki ho tswa ketsahalong ya tlolo ya molao
- Ho nka bopaki mmeleng bo ka sebediswang bakeng sa DNA

Ke phekelo e teng e potlakileng, e tlang ho fumanwa?

- Temalo e kgolo e tshwanetse ho phekelwa hang hang
- Ho kula ho teng ho tshwanela ho phekelwa
- Meriana ya thibelo ya tshwaetso ya HIV o fanwe ka pele ka moo ho ka kgonahalang

Ho ka etswang jwang ka ho boloka lehlatsipa le phetse hantle?

- Thibelo ya tshwaetso ya HIV, kapele ka moo ho ka kgonahalang pele teko ya tshwaetso ya HIV kapa hlahlobo, empa pele hora tse 72 difeta
- Thibelo ya tshwaetso ke mafu a fetang ka motabo
- Thibelo ya hoba mmeleng
- Kento kgahlano le Tetanus
- Kento kgahlano le Hepatitis B
- Thlokomelo ya maikutlo le kelello

Ho ba tlasa tshusumetso ya dithethefatsi kapa jwala: Ha difetole mokgwa wa ho etsa dintho kapa nako ya ho ema Ha dife mang kapa mang monyetla wa hore a nke monyetla ka e mong

Hobaneng o tshwanetse ho kgutla hape?

- Ho fumantshwa phekelo e felletseng
- Ho batlisisa ditlamorao le ho phekelo
- Ho latellisa maemo a HIV
- Ho batlisisa tshwaeso ya mahloko a thobalano
- Ho tlokomela kgonahalo ya ho ba mmeleng
- Ho phahamisa maemo a maikutlo
- Ho arabela dipotso tseo lehlatsipa le ka bang le tsona

Ana lehlatsipa le ka tseba ka maemo a HIV a mohleketse?

- Mobatlisi a ka etsa ditokiso tsa tekolo ya HIV na:
- Ha ho butswa molato
- Ha mohleketse a ka fumanwa
- Ha ketsahalo e etsahetse matsatsi a fetang 90 a fetileng

Se ka:

- Ntsha metsi/moroto, empa haeba o sa kgone ho itshwara boloka moroto o monyane kaho setshelo se hlwekileng bakeng sa tekolo ya toxicology o mong ho lekola hore ha o mmeleng
- Hlobola kapa hlwekisa diaparo tsa hare/panti. Diaparo tsa ka hare/panti e ka ba le bopaki
- Hlwekisa kapa h o hlakola diaparo
- Hlwekisa karolo efe kapa efe ya mmele wa hao
- Lahla eng kapa eng e itshwarelletseng mmeleng kap diaparong
- Lahla mekato, dikgotlhopo, maleiri, le tse ding tse sebeditseng
- Hlapa matsoho kapa manala
- Hlapa dikarolong tsa botona kapa botshehadi
- Hlatswa dikarolong tse lekiweng, sunnweng, momonnweng le tse lonngweng
- Hlwekisa dibaka tse o lefo la mmele le leng ho tsona
- Kama kapa ho hlwekisa moriri o tshwerweng
- Tlosa matheba
- Hlatswa meno
- Ja kapa ho nwa eng kapa eng

Ditaba tse fetileng tse amanang le tsa motabo ha di a tshwanela ha di sebediswe kgahlano le lehlatsipa makgotleng a dinyewe

health

Department of Health
FREE STATE PROVINCE